

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการเรียนรู้จากแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทยระดับพื้นฐาน
ในวิชาการอ่านและการเขียนเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยได้
ค้นคว้า รวบรวมเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุ และข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำภาษาไทย
3. การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกมีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก
ตามที่ ภาสินี ชันแก้ว (2547: 23) สรุปว่า แบบฝึกทักษะจะสามารถช่วยสร้างความสนใจในบทเรียน
แก่นักเรียนได้ เพราะได้ทำหรือฝึกกิจกรรมที่แปลกใหม่ ทำให้มีความรู้กว้างขึ้น อีกทั้งยังมีสีสัน เปิด
โอกาสให้ได้ฝึกฝนซ้ำด้วยตนเอง จนเกิดความชำนาญ เกิดการจำได้ รวมถึงการประเมินผลการเรียน
และทราบข้อบกพร่องของตนเองด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ วิทย์ พุกษาอำรุงกุล (2538: 21) กล่าวว่า
แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่จะจำเป็นต่อการฝึกของนักเรียน ซึ่งควรมีแบบฝึกหลาย ๆ แบบ อาจเป็นการ
คัด การเขียนคำ หรือเขียนตรงกับภาพที่กำหนด โดยใช้แบบฝึกที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้นักเรียน
ไม่เบื่อที่จะฝึก นอกจากนี้ แบบฝึกยังมีประโยชน์สำหรับครูผู้สอน ทำให้ทราบพัฒนาการเขียนของ
นักเรียน เห็นข้อบกพร่องในการเรียนซึ่งจะได้แก้ไขปรับปรุงได้ทันที เป็นการช่วยให้นักเรียนประสบ
ความสำเร็จด้านการเรียน

ดังนั้น การสร้างแบบฝึกถือเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน
เพื่อจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แบบฝึกจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อ
การจัดการเรียนการสอน ดังที่ สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (อังกูศยา แสงเดช,
2545: 6) กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียน
2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดียิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่
จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่ได้ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกที่เหมาะสม
กับความสามารถของผู้เรียนจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

4. แบบฝึกช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะมากขึ้น

5. การให้นักเรียนทำแบบฝึก จึงช่วยให้ครูเห็นจุดอ่อน หรือจุดบกพร่องของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน ช่วยให้ผู้เรียนได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ทันเวลาที่

6. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาที่จะเตรียมการสร้างแบบฝึกเสริม ทำให้มีเวลาและโอกาสในการฝึกฝนมากขึ้น

นอกจากนี้ มะลิ ศรีฐิ (2535: 25) ได้กล่าวถึงแบบฝึกที่ดีต้องมีคุณลักษณะดังนี้

1. จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน
2. จัดกิจกรรมการฝึกให้หลากหลาย
3. ส่วนประกอบของแบบฝึกจะต้องมีคำแนะนำในการใช้ มีตัวอย่างประกอบ ใช้ภาษาอ่านง่าย น่าสนใจ และมีรูปแบบที่สวยงาม

ศศิธร สุทธิแพทย์ (อ้างในสนธิ สัตโยภาส, 2549: 55) ได้เสนอลักษณะของแบบฝึกที่ผู้เรียนสนใจ และกระตือรือร้นมีลักษณะดังนี้ ใช้หลักจิตวิทยา ใช้สำนวนภาษาอ่านง่าย ให้ความหมายต่อชีวิต คิดได้เร็วและสนุก บัลดความสนใจ เหมาะสมกับวัยและความสามารถ และอาจศึกษาด้วยตนเองได้

เพราะฉะนั้น การสร้างแบบฝึกจึงมีความสำคัญ ซึ่งต้องสร้างแบบฝึกให้มีคุณภาพดี โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ และเลือกใช้คำง่าย ๆ อาจมีรูปประกอบ และจัดกิจกรรมในการเขียนสะกดคำให้น่าสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนใจและคิดว่าการเขียนสะกดคำเป็นการท้าทายความสามารถในการเรียนรู้ได้ดี

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุและข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำภาษาไทย

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2543: 3 - 4) ได้รวบรวมปัญหาการเขียนจากประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทย และที่ได้สังเกตเห็นจากสื่อต่าง ๆ ด้านการใช้ภาษาผิด และใช้ภาษาบกพร่องในการเขียนสรุปได้ดังนี้

ภาษาเขียน หมายถึง การสื่อความหมายด้วยลายลักษณ์อักษร ส่วนใหญ่ผู้ใช้ไม่คำนึงถึงหลักการใช้ที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งเกิดมาจากการจำผิด ๆ คือ

1. การเขียนตัวสะกดการันต์ผิด สังเกต เขียนเป็น สังเกต อนุญาต เขียนเป็น อนุญาต ประสบการณ์ เขียนเป็น ประสบการณ์
2. การวางรูปวรรณยุกต์ผิดที่ ด้วย เขียนเป็น ด้วย ให้ เขียนเป็น ไห่ ล่วง เขียนเป็น ล่วง
3. การผันวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง คะ เขียนเป็น ค่ะ ละ เขียนเป็น หละ นะคะ เขียนเป็น นะคะ นะคะ

นอกจากนี้ สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2531: 390 - 311) ได้กล่าวถึง สาเหตุที่เขียนสะกดคำผิดได้หลายประการ สรุปดังนี้

1. เขียนผิดเพราะไม่ทราบความหมายของคำ
2. เขียนหนังสือผิดเพราะใช้แนวเทียบผิด
3. เขียนหนังสือผิดเพราะออกเสียงผิด
4. เขียนหนังสือผิดเพราะมีประสบการณ์ผิด
5. เขียนหนังสือผิดเพราะไม่รู้หลักภาษา
6. เขียนหนังสือผิดเพราะภาษาไทยมีคำพ้องเสียงมาก
7. เขียนหนังสือผิดที่วรรณยุกต์

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

ภาสินี ชันแก้ว (2547) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยากวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ได้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก 4 แบบฝึก คือ คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา คำที่ใช้ตัวการันต์ คำราชาศัพท์และคำสุภาพ และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ หลังจากที่ได้ให้นักเรียนใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยากวิชาภาษาไทย ผลปรากฏว่า นักเรียนมีคะแนนพัฒนาการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

วิทย์ พฤชาอำรุงกุล (2538) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกการอ่านการเขียนตัวอักษรล้านนาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกและแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาเองทั้งหมด มีประสิทธิภาพทางด้านทักษะการอ่านออกเสียง ทักษะการเขียน เป็น 87/85 แสดงให้เห็นว่า แบบฝึกและแบบทดสอบที่สร้างขึ้นทั้งหมด มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

มะลิ ศรีชู (2535) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนคำของนักเรียนไทยมุสลิม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยปรากฏว่า แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนคำมีประสิทธิภาพ 95.28 / 91.40 และผลสัมฤทธิ์การเขียนคำของนักเรียนไทยมุสลิมหลังการเรียนด้วยแบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนคำสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งนักเรียนไทยมุสลิมเห็นด้วยกับการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนคำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

อทิทยา จตุทอง (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้วัฒนธรรมไทยของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศมีการรับรู้วัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับดี แต่มีข้อบกพร่องในทักษะการเรียนด้านการเขียนและการพูดให้ถูกเสียง

วรรณยุกต์มากที่สุด ส่วนปัญหาในการรับรู้วัฒนธรรมไทยคือ เรื่องความเข้าใจผิดในวัฒนธรรมไทย บางเรื่อง ซึ่งเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม

วรพงศ์ ไชยฤกษ์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง ลักษณะการเรียนรู้และกลวิธีการเรียนรู้ของชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการเรียนรู้ภาษาของชาวตะวันออก เป็นการเรียนรู้ลักษณะเก็บตัว เชนอายุและชอบทำงานตามลำพังมากที่สุด ตรงข้ามกับชาวตะวันตก มีลักษณะการเรียนรู้ชอบเปิดเผยตัว และชอบสังคมมากที่สุด แต่ทั้งชาวตะวันออกและชาวตะวันตก มีลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ประสาทสัมผัสที่แสดงว่า ผู้เรียนถนัดใช้ตาในการเรียนรู้เหมือนกัน ด้านกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของชาวตะวันออกและชาวตะวันตก ส่วนใหญ่นำกลวิธีทางสังคมและกลวิธีที่ใช้แรงเสริมและทดแทนมาใช้บ่อยมาก และนำกลวิธีใช้ความรู้ความเข้าใจมาใช้เป็นบางครั้ง ชาวตะวันออกนำกลวิธีที่ใช้ความจำมาใช้บ่อย ในขณะที่ชาวตะวันตก เลือกใช้กลวิธีอภิปรายมาใช้บ่อย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องในการสะกดคำภาษาไทย ที่กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ซึ่งอาศัยอยู่ตามชายแดนประเทศไทย ดังนี้

นงค์เยาว์ ขวัญเกื้อ (2539) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ข้อบกพร่องการเขียนภาษาไทยของนักเรียนที่พูดภาษาถิ่นได้ในชีวิตประจำวัน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 3 ผลการวิจัยพบว่า การเขียนภาษาไทยของนักเรียนมีข้อบกพร่องในการใช้คำ การใช้ประโยค และระบบการเขียน

เสนอ ศรีวิเศษ (2542) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาการพูดและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตอำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ที่ใช้ภาษาส่วยในชีวิตประจำวัน ผลการศึกษาด้านการเขียนพบว่า ปัญหาด้านการเขียนเป็นผลเกี่ยวเนื่องมาจากด้านการพูด เรื่องที่นักเรียนที่ใช้ภาษาส่วยและเขมรมีปัญหามากที่สุด ได้แก่ การสะกดคำ ร่องลงมาได้แก่ การใช้คำศัพท์

จากงานวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า การสร้างแบบฝึกมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก จึงควรนำแบบฝึกมาใช้ในด้านการเรียนการสอน ดังเช่นแบบฝึกการเขียนสะกดคำภาษาไทยของผู้เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ซึ่งมีความบกพร่องในการเขียนสะกดคำเสมอ แต่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในงานวิจัยข้างต้น คือ ผู้เรียนที่อยู่ใกล้กับประเทศไทย ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผู้เรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาในฐานะภาษาต่างประเทศที่มีภูมิลำเนาแถบทวีปอเมริกา ยุโรป รวมถึงเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ ที่มาเรียนภาษาไทยในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาเขียนสื่อสารได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยการใช้แบบฝึกต่อไป